۶۷۹ نچی نومر ۱۳۲۹ سنه ۱۹ جمادی الاولی — پنجشنبه — ۱۹۱۱ سنه ۵ مای №679

يولدز

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ"
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань, номера „Болгаръ" № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ"
Russie, Kazan, redaction
„julduz".
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

آلتنچی سنه

«يولدز»
يكشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه كونلرنده هفته‌ده اوچ مرتبه نشر ايدلور، ملی جريدهٔ تركيه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم، آلتی آی اوچون ايكی صوم، اوچ آی اوچون بر صوم ۲۰ تيينلر.
آدريس آلماشدرو ۲۸ تين.
اداره‌سی بچه‌ن بازارنده «بلغار» مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچی نومرده‌در.

ايليكتروتياتر «سريت» مسكاوسكی اورامده، اشچيغلروف يورطنده

مای ۵ ندن ۸ ينه قدر پنجشنبه، جمعه، شنبه هم يكشنبه كونلرده ٤ آتديلينيه و ٦ كارتينادن اوشبو رسملر كورسه‌تله‌چكدر:
۱) لودڤيك ۹ نچی (تاريخی دراما) ۲) ئوبرلی اغاچ (سحرله‌نگان آغاچ) ۳) حيله‌كار رساملار (آچ قالمرغچ كولكی) ٤) چه‌چه‌ك بايرامی بورگيزده‌ويللاده (روما-۱۹۰۹ نچی يلده-طبيعتدن) ۵) عشق حقنده كونده‌لك دفتر (ماكس‌ليندر اسيناسی. كولكی) ٦) سلطان‌نڭ بر قزغه عاشق بولووی (كولكی كارتينالار گينی اثری) پرينس ميستبنكيت آرتيستلری اويناغان اسينالاردان آلنغان.

كارتينه‌لر دوشنبه وپنجشنبه كونلرده آلماشنادر.

آنتراكت وقتلرنده هم سيانس وقتنده‌بش كشيدن‌مركب استرونتی آركيستر هرتورلی‌مسلمان كويلری اويناياچقدر. مسلمان قردشلرمزگه كيچ بوروواوڭغايسز بولغان‌سببلی تياتر هركون ساعت‌ايكی‌دن آچق بولور.

سنوی امتحانه مخصوص هرتورلی

شهادتنامه‌لر

تحسين، آفرين، امتياز ورقه‌لرينڭ ايڭ‌مكمل‌لری اورنبورغده هم اوفاده كريموف، حسينوف وشركاسی‌نڭ كتاب مغازينلرنده صاتله هم پوچته ايله ييبه‌رله‌در.

آدريس: Оренбургъ ياكه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К о.

معارف كتبخانه‌سی

تاريخ عمومی مراد ٦ جلد	۸ صوم ۵۰ تين
تاريخ عمومی مراد كچك	« ۷۰
تاريخ عمومی علی‌رشاد وعلی سيدی	۱ صوم ۸۰ «
مكمل تاريخ عثمانی رسملی‌وخريطه‌لی	۱ صوم « «
مختصر تاريخ عثمانی رسملی	« ۱۵
تاريخ صحيفه‌لری احمد رفيق	« ٤۰

آدرس: Казань „Маарифъ"

ترتيب جديد صرف تركی

مشهورخان كيرمان معلملرندن حسن كبوتری افندی اثريدر. مؤلفنڭ اون بيش يل‌لق تجربه‌سی صوڭنده بيگللگی بلمگاچ كنه نشر ينه قرار بيرلمشدر. بهاسی فقط ۱۲ تين. پوچته بله‌ن ۱٤ تين.

ايدل وقاما نهرلرنده يولداش

ايدل وايدل بوينده‌غی شهرلرنڭ مفصل تاريخی حاويدر. رسملی اولوب بهاسی ٤۰ تين. پوچته بله‌ن ٤٦ تين.

آدريس: Казань, „Юлъ."

Контора вновь назначеннаго Нотаріуса г. Казани
П. Э. Михаловскаго

قزان شهرينه‌ڭ ياڭی تعيين ايتلگان ناتاريوسی پ. آ. ميخالووسكی‌نڭ كانتوراسی ۱۹۱۱ نچی يل ۲۰ نچی آپريلدن باشلاب آچق. اورنی ب. پرالومنی اورامده صافرونقلر يورطنده (اوّلگی ژوراڤلوفلر يورطی)، ئولگان ناتاريوس ا. ك. ميخايلوفسكی‌نڭ كانتوراسی بولغان فاتيرده.

صباح كتبخانه‌سنده

جايگی استراحت وقتنده اوقور اوچون فائده‌لی اثرلر:

سياحت الكبری	۲ صوم	مطمح‌جيلك تاريخی	۰ تين
مستفاد الاخبار	۷۵ تين	تاريخ صحيفه‌لری I	۷ ,,
ماوراء النهرده سياحت	۳۰ ,,	,, ,, II	۷ ,,
قزان تاريخی ع. احرف	۱۵ ,,	,, ,, III	۱۰ ,,
,, ,, ن. خلفين	۱۰ ,,	هر كمگه كيره‌ك I	۱۵ ,,
بلغار خرابه‌لری	۱۲ ,,	,, ,, II	۱۲ ,,
تاريخ بلغار	۱۲ ,,	خانمله هديه	۲۰ ,,
مدنيت تاريخی	۱۲ ,,	خلق ادبياتی ع. توقايف	۱۵ ,,

آدريس: Казань „Сабахъ"

تجارتخانه برادران كريمفلر. قزان، اورنبورغ، اوفا شعبه‌لرنده

الحقيقة: داروين مذهبی يعنی تكامل عالم نظريه‌سنی مختصر وغايت آچق صورتده بتون دليللری ايله كورسه‌تكان غايت مفيد بر كتابدر.

كيفية انتشار الاديان: اسمندنده آڭلاشلديغی كبی يير يوزنده دينلرنڭ انتشارندن بحث ايدن فائده‌لی كتابدر. دين وعلم اجتماع ايله شغلله‌نگان افنديلرگه مطالعه‌سی غايت لازم وغايت مفيددر.

Казань, Оренбургъ, Уфа. } Бр. Каримовымъ.

آريندا‌غه بيرله‌در صو تگرمه‌نی.

قزان گوبيرناسی مامادش اويه‌زی كاچمير آولی يانده كوكمارا‌غه ۳ چاقرم ڤياتسكی پالانه پريستانينه ۷ چاقرم ييرده. آمبيرآكه‌لری، آنبار، طوررغه‌يورتلری، صوشيلكه‌لری ايله دورت طاشلی تگرمه‌ن اجاره‌گه بيرله‌در. تگرمه‌ن ايگن جيو اوچون ده بيك اوڭغايلی. اوصلوڤييه‌سن قزانده يكاتيرينسكی اورامده محمدرحيم اسحاق اوغلی يونوسف كانتوردن بلشورگه.

روسسكی استراخاووی اوبشستوانڭ كانتوری

«شرق پادڤوريه» سندن «بلغار» ده ۷ نچی نومرگه كوچدی.
محترم افنديلرنڭ استراخاڤانيه و باشقه اشلر ايله «بلغار» غه مراجعت ايتولرن اوتنه‌مز.

ك. حسنف و اكرم بيغلوف.

تش طبيبی **Ал. М. Бурляндъ**
آليكساندر ماركوڤيچ بورلهند آورولرنی هر كون ۹ دن ٤ كه قدر قبول ايته. ييڭژينسكی هم پچه‌ن بازاری اوراملری چاتنده برادران كريمفلر يورطنده.

ملالر اوچون عسكرلك مسئله‌سی.

ملالر اوچون عسكرلك مسئله‌سنده فراكسيه‌نڭ فكرينی بلور اوچون فراكسيه‌نڭ سكره‌تاری صدری افندی‌دن استفسار ايتوب يازغان ايدك بو حقده صدری افنديدن ادارمزگه اوشبو مكتوب كيلدی:

«برنيچه وقتدن بيرلی ملی مطبوعاتمزده ملالرمزنڭ عسكرلك مسئله‌سندن بحث ايته‌لر. بومسئله بعض كشيلر آراسنده اوزون بر قلم مجادله‌سينی ده ميدانغه چيقادی.

بومسئله حقنده يازلغان مقاله‌لرنڭ مضمونلری اصل مسئله‌نی ياخشی آڭلاتماغان اوستينه بعض خطالرنی ده شامل ايدی. مسلمان فراكسيه‌سی بو حقده حقيقتنی خلقمزغه بلدرونی لازم ديب بلسه‌ده، بوحقده فراكسيه اسمندن يازوغه برنيچه مانع بار ايدی. بومانعنڭ برنچی‌سی، عسكرلك مسئله‌لرينی قاری طورغان كاميسيه‌نڭ اشلرينڭ خفی بولووی، اول حقده دوماده قارالوب بتكانگه قدر سويله‌رگه يازارغه ياراماوی ايدی. آندن باشقه بوحقده يازلغان سوزلر حقيقتنی آڭلاتو اوچون بولغان مقاله بولودن آرتغراق برشخصی قلم نزاعسی ايدی. بوندی خصوصی كشيلر آراسنده بولغان يازشولرغه فراكسيه‌نڭ كيلوب قاتشووی موافق توگل ايدی. شونڭ اوچون فراكسيه بوحقده بوڭا قدر برتورليده اعلام فلان ياصامادی. بوندن صوڭره فراكسيه بعض گازيته‌لرده بولغان مجادلهٔ قلميه حقنده برنرسه‌ده سويله‌ماس ديب اويليم. لكن اساسی مسئله (يعنی ملالرمزنڭ عسكرلكدن قوتلووی) نه حالده ايكانی حقنده فراكسيه‌گه فكرينی سويله‌رگه لازم ديب بله‌م. هم تيزدن فراكسيه بوحقده آچيق صورتده بونی آڭلاتور.

مين سزگه بوحقده سويله‌گان سوزلرم شخصی فكرلرم بولسه‌ده فراكسيه فكرينه يراق بولماس.

ايڭ اوّل ملالرنڭ عسكرلك مسئله‌سی

قايدن ميدانغه چققانی حقنده برنيچه سوز ئه‌يتيم. بوسنه غينوار باشلرنده حكومت عسكرلك نظامنامه‌سينی اوزگارتو حقنده بر لائحه كرتدی. بولائحه عسكرلك اشلرينی قاری طورغان كاميسيه‌ده بيك تيز زمانده قارالغان، بوكاميسيه‌ده نيچوك قارالغان بوحقلرده مين سزگه برسوزده ئه‌يتميم. كاميسيه خفی بولغانغه آنده بولغان اشلر بزگه معلوم توگل آنده‌بولغان اشلر حقنده تورلی روايتلر يازلدی. مين اول روايتلر حقنده فكر سويله‌سه‌م، مينده نزاع اچينه كرگان بولورم. حالبوكه مين بوندن بيك يراق. بوكونلرده بو عسكرلك نظامی حقنده‌غی كاميسيه‌نڭ داكلادی بتون وكيللرگه اوله‌شندی. بوداكلاد خفی بولغانغه داكلادنڭ بتون‌تفصيلاتی حقنده يازارغه حقم يوق. مين باری تيك بزنڭ اوچون بيگراك مهم بولغان ملالرمزنڭ عسكرلك ايتووينه دائرگنه برنيچه سوز يازارغه تليم. بوحقده يازارغه حقم بار چونكه بومسئله عسكريت اوستافی قارالووينه تعلقسزده برنيچه مرتبه بزنڭ ملی مطبوعاتمزده قوزغاتلغانی بار. بوعسكرلك اوستافنی اوزگارتو حقنده‌غی داكلادو كيللرگه طارالغاچ مسلمان فراكسيه‌سی بوحقده مخصوص ايكی اوچ مجلس ياصادی. داكلادميدانغه چيقارغان هرمسئله حقنده بايتاق مذاكره‌لر ياصاب بتون داكلادحقنده برمعين فكرگه كيلدی. داكلادنڭ ميدانغه چيقارغان بوته‌ن مسئله‌لردن بحث ايتمايچه باری ملالرمزنڭ عسكرلكدن قوتلووی حقنده‌غنه حقيقت اسمينه برنيچه سوز يازيم.

كاميسيه‌نڭ داكلادی بوينچه بزنڭ ملالر عسكرلكدن قوتلامی، يوقمی؟

بوڭا جواب كاميسيه طرفندن اشله‌نگان ياڭا عسكرلك اوستافينڭ قرق بيشنچی استاتيه‌سنده ئه‌يته: خرستيان بولماغان روحانيلردن عسكرلكدن نيندی منصبده‌غی‌لری قوتيلووی داخليه مينيسترينڭ تقديم ايتووی بوينچه حربيه مينيسترينڭ رضاسی صوڭنده، مينيسترلر صاويتينڭ پادشاه طرفندن تصديق ايتلگان قراری بوينچه تعيين ايتله‌در. هم بوشرط ايلان: اگر اوتوز ياشكه يتودن اوّل بوروحانی منصبده‌غی كشيلر منصبنی طاشلاسه، عمومی قاعده بوينچه عسكرلككه چاقريلادر.

زاكون تلی هروقت آغيرراق بولا، اوگره‌نمه‌گان كشيگه بونی تيزگنه آڭلاو ممكن بولماس. بواستاتيه بزنڭ امام‌لرنی عسكرلكدن قوتلدره‌می. يوقمی. بونی ديگان سوز؟

بواستاتيه بزنڭ امام‌لر هم يهودی راوينلرينه عائد. هم آلارنی قوتلدروب بيتكرمی. باری حكومتكه تله‌سه قوتيلدروغه رخصت گنه بيره‌در.

پراسوی روشده ئه‌يتسه‌ك استاتيه شونی ئه‌يته: مسلمان ويهودی روحانيلرينڭ قايسيلری قوتيلووی حقنده زاكونده برسوزده ئه‌يتيمز. لكن بوقوتلو زاكونغه گرماينچه گنه، داخليه مينيسترينڭ موافق كورووی بوينچه، حربيه مينيسترينڭ رضاسی بولسه‌ده، مينيسترلر صاڤه‌تی قرار بيرسه، بوقرار پادشاه طرفندن تصديق ايتلسه، ممكن بولور. ديمك بزنڭ ملالر قوتيلو اوچون دورت شرط بار:
۱) داخليه مينيسترينڭ تقديم ايتووی
۲) حربيه مينيسترينڭ راضی بولووی
۳) مينيسترلر صاڤيتينڭ بوحقده قرار بيرووی. ٤) هم بوقرارنڭ پادشاه طرفندن تصديق ايتلووی. مسلمان فراكسيه‌سی بو استاتيه بله‌ن برده قناعتلنه آلمادی، مسلمان بله‌ن يهوديلردن باشقه بتون ملتلرنڭ روحانيلری زاكونده طوب‌طوغری عسكرلكدن قوتيلادر ديب يازلغان حالده بزنڭ امام‌لرنڭ قوتلووی اوچون بوقدر شرطلر قويلووی البته هيچ برگنه‌ده مساوات توگل. كاتوليك، لوتيران روحانيلر زاكونده آچق صورتده عسكرلكدن قوتولغانده بز ئه‌لله نيندی شرطلر بله‌ن گنه قوتلورغه بولا.

شونڭ اوچون مسلمان فراكسيه‌سی بو مسئله دوماده قارالغان وقتده بوحقده موافق بر پاپرافكه كرته‌چك. بزنڭ روحانيلرنڭ‌ده طوب‌طوغری خرستيان روحانيلری شيكللی زاكونده آچق صورتده شرطسز قوتلولرنی تله‌يه‌چك صوراياچقدر. پاپرافكه‌نڭ نی روشده بولاچغن حاضردن ئه‌يتوب قويو ممكن بولماسه‌ده نی روحده بولاچغنی يازو فائده‌دن خالی بولماسه كيره‌ك. بز زاكونلر مجموعه‌سنده زاكون طرفندن دوخاونی ديب تصديق ايتلگان مفتی قاضی امام خطيب مدرس هم اوكازلی مؤذنلرنڭ هربرينڭ بومنصبده بولغان مدتده عسكريتدن زاكونده آچق صورتده شرطسز قوتلولرنی تله‌يه‌چكمز. وقتنده پاپرافكه‌نڭ متنی‌ده يازلور.

بو يازغانلرمدن آڭلانسه كيره‌ك امام‌لرنڭ قوتلووی بز تله‌گان روشده حل ايتلگان ديب اويلاو خطا، مسئله دوماده قارالوب مسلمان فراكسيه‌سی تله‌گان روشده قبول ايتلگانچه بومسئله حل ايتلگان ديب حكم ايتوگه ايرته ئه‌لی. سزنڭ سؤالغه قصقه‌غنه جواب بيرورگه ديب باشلاغان ايدم، يازا باشلاغاچ خطم زورايوب مقاله‌روشی آلدی خطنڭ باشده‌غی خصوصی مسئله‌لر توشروب بويازغانلرمنی يولدزده باصوغه مانع كورميم حتی اهالينی درست خبردار ايتو نقطهٔ نظرندن مطلوب ديب بله‌م.

دائمی، سزگه حرمت ايتوچی برادرڭز:

صدرالدين مقصودی.

یوبیلی — دار المعلمین

برده کیره‌ك نرسه‌نڭ ایسه‌بی یوق. آلار بیك کوب. صاناب بتررلك توگل. لکن ایڭ ضرور وایڭ لازم بولغانی دار المعلمین ایله معلمه‌لر جیتشدره طورغان مکتبلر آچو اشیدر. بولارنڭ کیره‌ك ایدکلرن سویله‌ب طورغه‌ده قالمادی اینده‌ی. آلارنڭ کیره‌کلگن ایڭ توبن وایڭ قارانغو بر آولده طورغان ایڭ عادی بر کشیلرده بلدیلر اینده‌ی. آلارده بولای مکتبلرینڭ برتورلی‌ده ثمره چغارا آلماغانن کوروب: معلم کیره‌ك معلم بیرگز، دی باشلادیلر. لکن قایدان آلوب بیره‌سڭ؟ دیمك دار المعلمین کیره‌ك.

مفتی حضرت یوبیلیی مناسبتیله بو مسئله طاغن‌ده عمومی وطاغنده زورراق بولوب قوزغالدی. بتون روسیه مسلمانلرینڭ بردن «کیره‌ك!» دیولرن ایشتدر‌دی. واقعاده کیره‌ك ایکان. حاضرده بتون افکار عامه شوڭا توجه قیلغان هرکم شونڭ بولوون کوته. حتی یکرمنچی مایدن صوڭ صالما باشلاون‌ده امید ایته...

صوڭ بوتله‌ك وبو امیدلر شولای میدانغه کیله‌چکلرمی؟ مفتی حضرت یوبیلیینه جییلوبده شونده‌غی خلق اسمندن یاکه مفتی حضرتنڭ اوز اسمندن بیرلگان عریضه یاپرایکته ایله بوابش تیزگنه وجودکه چغاچقمی؟

البته یوق احتمالی‌ده یوق. خصوصا حاضرگی زمانده، یعنی زاکون چغاراطورغان محکمه‌لر (غ. دوما ایله غ. صاویت) بولوب طورغان بر وقتده آندی زور بر اشنڭ تیزگنه وجودکه کیلون کوتو قطعا یارامی‌در.

آلای قوری صوراو بله‌نگنه وجودکه کیلور اوچون آنڭ یولی بولورغه دوما وصاوێت آشا چغوب تصدیق ایتولگان نظامی، قاعده‌لری بولورغه کیره‌ك، زاقونداتلنی ترتیبده مسلمانلرغه صالنوی رخصت ایتله طورغان معلوم بر نوع مکتب (بیلگولی بر تیب اشقول) بولورغه تییش. مونه شوندی بر نوع مکتب بولوب شول مکتب دار المعلمین اسمینه موافق قاعده‌لر بولغان وقتده بلکه بوابش وجودکه‌ده کیلور ایدی. اما حاضرگه بوندی بر مکتب مسلمان معلملرینه حقوق بیررلك بر علم یورطی بولماغانلقدن عریضه بیرو یاخود نیچك بولسه‌ده برتورلی مراجعت ایتوبله‌نگنه اش چغارو مشکلدر. معلملر قورصی، دار المعلمین آچارغه صرف قیلنغان اجتهادلرنڭ نی اوچون نتیجه‌سز قالغانن تیکشرسه‌ك‌ده بز بیگره‌ك شول نقطه‌غه باروب ترەله‌بز. بزگه هر وقت بیره کیلگان شول جوابنی حاضرده بیره‌چکلرینه شك طوتارغه یارامی. چونکه قایده‌غنه بارساڭده نظامی، معلوم بر قاعده‌لری بولماغان مکتبنی آچارغه یول بیره آلمیلر. تاتارلرغه مخصوص خصوصی بر سیاست یورتمه‌گان وقتده‌ده آنڭ شولای بولاچاغی معلوم:

— نظامی یوق، قاعده‌لری یوق، معلوم برتیبی یوق.

صوڭ نیشلرگه کیره‌ك؟

بونده مسئله‌نڭ ایکنچی بر امیدلی طرفی بار. تیزدن (بویل بولمه‌سه کیله‌سی کوز باشنده) غ. دومادە دار المعلمینلر (سیمیناریه‌لر) حقنده‌غی قانون لائحه‌سی قارالاچق. حاضر بو لائحه مخصوص صاۋیشچانیه‌ده اشله‌نوب معارف کامیسیه‌سینه کردی. آندن دوماغه کره‌چك. اساس ماده‌لرینه قاراغانده حاضرگه بو لائحه‌نڭ فقط روس وخریستیانلق روحینه‌غنه قاراب توزولگانی کورینه. شولایده (خصوصی رخصت ایله) غیر روس وغیر خریستیان ملتلرگه‌ده کروب اوقورغه رخصت ایتلور، دی.

اش شولای بولغانده بزگه مونده‌ده بیك زور براش بار. بولائحه کامیسیه‌ده چاغنده مسلمانلرغه مخصوص بر قانون لائحه‌سی توزوب حقوقلی مسلمان دار المعلمینلری صالنورغه‌ده امکان بیرلونی وحتی خزینه‌دن آقچه یاخود اعانه‌ده بولنورغه تییش ایدکینی صورارغه کیره‌ك. تعلیم ابتدائی لائحه‌سینڭ دومه‌اده قبول ایتولگان غیر روسلر حقنده‌غی علاوه‌سی‌ده شونی مقتضی. راست آناتلنده مکتب بیرله ایکان آڭا بیت معلملری‌ده کیره‌ك. بناءً علیه دوما اکثریتی‌ده بوڭا قارشو بارماسقه تییشلی. مسلمان فراکسیه‌سی‌ده، بلکه، بونی کوبدن کوزه‌توب طورا طورغاندر. اطراف مسلمانلرینڭ‌ده بو اشکه جدی صورتده اهمیت بیره‌چکلری معلوم... شولای بولغانده مسلمان فراکسیه‌سی طرفندن بر لائحه کرتلوب، قبول ایتولگان تقدیرده (غ. صاویتدن‌ده اوتوب تصدیق ایتولسه) یوبیلی مناسبتیله قوزغاتلغان دار المعلمینلرنی آچارغه‌ده، احتمال، یول آچلاچقدر. لکن، طاغنده تکرار ایتەم، بوابش فقط مسلمان جماعتلری ومسلمان فراکسیه‌سی اجتهاد قیلغان تقدیرده‌گنه بولورغه ممکندر.

مونه شونڭ اوچون مین بو مفتی حضرت یوبیلیی شرفینه زورراق براش (دار المعلمین) یاصاب قالدررغه طرشقان کشیلرگه اشنی مکتب صالنوب، دار المعلمین آچوغه باغلامی، شوشی آلده صالنووی ممکن بولاچق دار المعلمینلرگه آقچه جییوب مفتی حضرت اسمینه مخصوص سرمایه (فوند) یاصاب قالدررغه توصیه قیلور ایدم. بوابش توبلی‌ده، فائده‌لی‌ده وشونڭ ایله برابر بیك زورده براش بولور ایدی. یوقسه‌نه آقچه ونه‌ده دار المعلمین بولمی قالوی‌ده بیك یراق توگل.

کبیر بکر.

پیتربورغ، ۲۹ نچی آپریل.

اسلام مکتبلری.

ترکستانده طاشکند شهرنده مشهور آستراۋمف طرفندن نشر ایدلمکده اولان «ترکستان ولایتی گازیته‌سنده» اسلام مکتبلری حقنده اوشبو سوزلر کورندی.

«صوڭغی کونلرده روسیه مملکتینڭ اچکی شهرلرنده نوغایلر آراسنده حکومتنڭ کوب معلملرنڭ ایولرن تنتوب، اکثرن حبس ایته باشلاغانلغی گازیته‌لرده کورینه. حتی اوشبو کونلر بوری (؟) اسملی آولده بر مکتبنی یابوب معلمن حبس قیلغانلر. البته حکومت بر کشیدن شکله‌نسه هر بر آدمنی تنتوب قاری. آندن یمان اش ظاهر بولسه اول آدم عیبلی بولسه تنتلگان آدم حبس ایدله. بواشلر البته سببسز بولمی، بو طریقه اشلرگه سبب، مسلمان مکتبلرینڭ روسیه اینسپیکتورلرینڭ حمایه‌سنده بولماغانلقلرندن بولسه کیره‌ك. چونکه مسلمان مکتبلرینڭ معلملری اکثرده نظام وقاعده‌لردن بی‌خبر آدملر بولالر. بعضلری حکومتکه خلاف بولماغان طوغری آدملر بولسه‌لرده نظام بلمه‌گانکلرندن بعضا حکومت نظامینه خلاف بولغان کتابلرنی یانلرنده صاقلاب باشلرینه بلا یاودررلر. اگرده مکتب آدملری اینسپیکتورلر حمایه‌سنده بولوب، اینسپیکتورلر آنلرنڭ حاللرندن خبردار بولوب طورسه‌لر، اول وقتده بوندی نظام بلمی طورغان خلاف نظام اشلردن آگاهلاندرب بلدرب طوررلر ایدی. اگرده حکومت اول معلمنی حبس ایته‌رگه یاکه آثار جزا بیررگه تله‌سه، اول معلمنڭ یاخشی آدم ایکانلگینه اینسپیکتورلر شهادت بیررلر هم آنی قوتلدررغه اجتهاد ایته‌رلر هم مسلمان مکتبلرن روس اینسپیکتورلری قاراب طورسه‌لر، آنلر اول مکتبلر اوچون آرقا طایانچی بولورلر ایدی. اما حاضر اوز اختیارلری ایله آچلوب طورا طورغان مسلمان مکتبلرندن شکله‌نوب اوقی طورغان کتابلرندن خوف ایتوب تنتوب قاراسه جائزدر. معلملرنی حبس ایتولرگه زور سببلر بولسه کیره‌ك. اوزبکده بر مقال بار، جیل بولماسه آغاچ قوزغالماس دیلر. اجنبی خلقلرنڭ مکتبلرن اینسپیکتورلر نظارتینه طابشرو بزنڭ روسیه مملکتنده‌گنه بولغان اش توگل. مثلا ترکیه حکومتی‌ده ترکیه‌نڭ معارف وزارتینڭ نصاری مکتبلرینڭ حاللرندن خبردار بولوب طورو اوچون ترتیب‌نامه‌لر چغارغان. بو ترتیب‌نامه بوینچه تورك ناظرلری نصاری مکتبلرینڭ حاللرندن خبردار بولوب معارف وزارتینه آنده‌غی اشلرنی عرض ایتوب طوررغه تییش. اگرده آنلرده تییشسز اشلر کورلسه معارف وزیری پاترییارخ واسطه‌سی ایله منکور مکتبلرده ترتیب ونظامغه موافق حرکت ایدونی طلب قیلاچقدر. باشقه مملکتلرده اوز قول آستنده بولغان اجنبی قوملرنڭ مکتبلرن نظارتسز قالدرمیدر» دی.

«یولدز»

بزنڭ مکتب ومدرسه‌لرمزده یاصالغان تنتولرنڭ سببلری آنده اوقتوچی معلملرنڭ نظامدن خبرسزلکلرندن توگلدر. بونڭ سببی بتونله‌ی باشقه‌در. آنلرنڭ تنتلولرینه ایسکیلك طرفداری بولغان ملاوعوامنڭ اورنسز دانوسلری سببدر. بوندی اورنسز دانوسلر آرقاسنده یابلغان مکتبلر، حبس ایدلگان معلملردن هیچ قایوسینڭ بوکونگه قدر عیبلری اثبات ایدلگانی یوق. تفتیش صوڭنده هر قایوسینڭ عیبسزلکلری ظاهر بولا بارا. آنلرنڭ حبس ایدلولری، زور گناهلری اثبات ایدلگانلکلرندن توگل، بلکه تنتورگه کیلگان مأمورلرنڭ اکثرده تاتار تلندن خبردار بولماولرندندر. مأمورلر کتابلرنی جییوب آلالر هم احتمالدن احتراز اوچون معلملرنی حبس ایدەلر. صوڭره‌دن عیبلری اثبات ایدلمه‌گاچ چغاروب بیبه‌ره‌لر. مکتبلر اوچون نظارت لازمدر. بونی هیچ کم انکار ایتمس. لکن ناظر بولاچق آدمنڭ تاتار لسانندن، اوقتلا طورغان کتابلرنڭ مندرجاتلرندن تمام خبردار کشیلر بولولری لازمدر. بوندی ناظرلر بوصوڭنده هیچ یوق دیه‌رلکدر. بولسه‌ده بونلر بیك آزدر. شول سببدندرکه مسلمانلر اوزلرینڭ دینی مکتب ومدرسه‌لرینڭ محکمهٔ روحانیهٔ اسلامیه تحت نظارتنده بولوون تلیلر. مسلمانلرنڭ مکتب ومدرسه‌لرده بالالرنی اوقتودن مقصدلری آنلرغه دین بلدرو وآنلرنی دنیاوی فنلردن بر آز خبردار ایتودن عبارتدر. مسلمانلرنڭ بوندن باشقه هیچ برتورلی گیزلی سرلری یوقدر.

ره‌ینبوت اشی.

موسکۋانڭ سابق گرادوناچالنیگی ره‌ینبوت وآنڭ معاونی کاروتکی‌نڭ خدمتده وقتلرنده خیانت قیلوده عیبله‌نوب حکمگه بیرلگانلکلری هم موسکۋاده ۲۸ نچی آپریلده سینات مجلسنده اشلری قارالا باشلانغانلغی یازلغان ایدی.

ره‌ینبوت برنیچه‌یل قزانده گوبیرناتور بولوب طورغاننڭ صوڭنده برنچی دوما طاراتلغان وقتلرده، روسیه‌ده چوالولرنڭ قوتلی وقتنده موسکۋاغه گرادو ناچالنیك ایتوب تعیین ایتلگان ایدی.

شاهدلرنڭ کوبلگی هم اسناد قیلنغان عیبلرنڭ کوبلگی سببلی حکمنڭ اوچ آتنالرغه قدر صوزلووی احتمال.

ره‌ینبوت وکاروتکی‌نڭ حکمگه بیرلووینه سیناتورگارین‌نڭ تفتیشی سبب بولغان ایدی. زور برجلددن عبارت بولغان اتهامنامه‌نی البته بتونله‌ی نقل قیلورغه ممکن توگل هم بونڭ کیره‌گی‌ده یوق. چونکه تورلی وقتده «یولدز»ده حقنده یازلا کیلدی. بوده تفصیلسزغنه، ره‌ینبوت‌نڭ قیلغان خیانتلرینڭ اسملرن گنه ذکر ایتوب بتررگه‌ده ممکن توگل. چونکه اول‌ده برنیچه صحیفه‌لر اورن آلاچقدر.

اتهامنامه ایکیگه بولنوب، برسنده ره‌ینبوت‌نڭ کانسه‌له‌ریه اوچون تعیین قیلنغان آقچه‌نی تییشسز اورنغه نظامغه مخالف ره‌وشده صرف قیلوده عیبله‌نه. اول اوزینڭ حقوقن آرتدروب، بتونله‌ی ایکنچی اش اوچون تعیین قیلنغان آقچه‌دن اوزینڭ قول آستنده‌غی کشیلرگه ناگرادلر بیرگان. مثلا شهر واویه‌ز پالیتسه‌لرینه عادتدن طش اشلر بولغانده بیرورگه تعیین ایتلگان ۱۰،۶۱۰ صوم آقچه ره‌ینبوت طرفندن بر پریستفق معاونینه بیرلگان. چونکه اول خزینه آقچه‌سن کارتا اویننده اوطدرغان ایکان.

ره‌ینبوت نظامغه‌ی بولمیچی طوروب، بیك یوق اشلر اوچون موسکۋادن بعض کشیلرنی نفی قیلغان.

ره‌ینبوت تورلی خیر اشلرگه صرف قیلورغه دیب موسکۋا کشیلرندن بیك کوب آقچه‌لر جیغان. هم اول آقچه‌لرنڭ کوبسن اوز کیره‌کلرینه طوتقان. هم شول طوتقان آقچه‌لرینڭ برقدرسون اورندن چققاچ‌ده کیری طوترا آلماغان.

اتهامنامه‌نڭ ایکنچی جزئی ره‌ینبوت‌نڭ اوزینڭ معاونی کاروتکی ایله اشله‌گان اشلرندن عبارتدر. بونسنده ایکاوله‌ب کلوبلردن، فحشخانه‌لردن، گاستینسه‌لردن، طراکتیرلر، ریستورانلردن وباشقه یرلردن آلغان بخشیشلری ـ ۇزه‌تکه‌لری ذکر ایتلگان.

کلوبچیلر، فحشخانه طوتوچیلر شوندی ممنوع اشلرن دوام ایتدررگه کیره‌ك بولغان وقتده خیرات اوچون دیگان بولوب ره‌ینبوت‌نڭ اوزینه یاخود کاروتکی‌غه کوب آقچه‌لر بیرگانلر. حالبوکه اول آقچه‌لرنڭ همه‌سی تگیلرنڭ اوز کسه‌لرینه کرگان. مثلا بر وقتنی فحشخانه‌لرنی بیك قصا باشلاغانلر. فحشخانه خوجه‌لری تمام بانکروت بولودن قورقوب، قارت پالیتسه‌یسکیلرگه پریبوت یاصاو اوچون دیب ره‌ینبوتقه ۱۰ مڭ صوم آقچه جییوب بیرگانلر. شوندن صوڭغنه قصولر بتکان.

ایزۋوزچیك وپاده‌تچیکلرگه قدر بخشیش توُلی طورغان بولغانلر. بخشیشنی ایڭ کوب توله‌وچیلر ـ کلوبلر بولغان.

کاروتکی ره‌ینبوتدن باشقه‌ده بخشیش آلا طورغان اورنلر حاضرله‌گان. اول فحشخانه‌لردن ایکیشه‌ر یوز صوم حتی آندن‌ده کیم آلغالاغان.

ره‌ینبوت‌ده کاروتکی‌ده یوغاریده ذکر ایتلگان اشلرده اوزلرن عیبلی دیب اقرار ایتمیلر. ره‌ینبوت اختلال وقتلرنده منصبقه کرگانلکدن، شول اختلالنی بترو ایله بیگره‌ك مشغول بولغانلقدن آقچه حسابن درست یورته آلماغانلغن سویلی.

اسمیته‌دن خارج، آقچه‌نی اوزی تله‌گان یرلرگه صرف قیلوده‌ده اوزن عیبلی طابمی، چونکه بوحقده مین پیتربورغدن فرمان آلا ایدم هم وقتنڭ اهمیتلیلگی سببلی دولت فائده‌سی اوچون شولای صرف قیلورغه مجبور بولادر ایدم ـ دی.

حاضرگه قدر صورالغان شاهدلرنڭ بعضسی متهملرنڭ فائده‌سینه، بعضسی ضررینه سویلی.

عدالت ایله حکم ایته طورغان حاکملر منکورلرنڭ عیبلیمی، توگلمی ایکانچیلکلرن شاید تیز کونده کورسه‌تورلر.

خارجی خبرلر

آلبانیه ـ صوڭغی کونلرده‌گی صوغشلرنڭ برسنده آلبانیه عاصیلرینڭ بر فرقه‌سی مغلوب بولغان ایدی. بو اش آنده‌غی خریستیانلرنڭ بیك زور تشویشکه توشولرینه سبب بولغان اوشبو سببدن چیت حکومتلرنڭ کونسوللری اشقودره شهرینڭ والیی هم آلبانیه‌ده‌غی عسکرنڭ باش کاماندیری طورغود پاشادن اوشبو نرسه‌لرنی طلب ایتوب، خبر بیبه‌رگانلر: ۱) ترتیبنی صاقلار اوچون، شهرده یته‌رلك عسکر طوتارغه، ۲) صوغش وقتنده اوزلرینڭ حقوقلرن محافظه ایته‌را اوچون، آرناودلرنڭ کاتولیکلرندن آلنغان قورالرنی کیری قایتاروب بیرورگه، ۳) یورطلرنی هم چیرکه‌ولرنی واتارا اوچون، طوب آتماسقه هم خاتون، قز، بالالرغه، قارتلرغه، وعاصیلرنڭ قارداشلرینه تیمه‌سکه هم ۴) عاصیلرنڭ چورناگوریه‌غه جیبلولرینه قارشی تییشلی چاره‌لرینه کرشورگه. طورغود پاشا کونسوللرنڭ منکور طلبلرن ردقیلغان ایکان. آنلر بو خصوصده حکومتلرینه خبر بیبه‌رگانلر. شول سببدن منکور ماده‌لرنی وجودکه چغارو حقنده یاۋروپا کابینیتلرینڭ باب عالیگه مراجعت ایتولری احتمال.

◈ ◈

حاضرده ترکیه بله قاراطاو حکومتی آراسنده صوغش احتمالی ینه‌دن قوتله‌ندی. قاراطاو حکومتی آلبانیه فتنه‌لرنده بی‌طرف قالغانلغن برنیچه مرتبه اعلان ایتسه‌ده، ترکلرنی اشاندرا آلمادی. چونکه عاصیلر آراسنده چورناگوریه تبعه‌لرینڭ بارلغی وحکومتینڭ آسطرطن یاردم ایتکانلگی قطعی صورتده معلوم بولدی. ایمدی شول سببدن چیت مملکت گازیته‌لری ترك عسکرلرینڭ چورناگوریه اچینه هجوم ایته‌رگه حاضرله‌نگانلکلرن یازالر.

قوصوه‌هم ماناستیر شهرلرینڭ والیلری قاراطاو حکومتینڭ یاشرن ره‌وشده ترکیه‌ده‌گی خریستیانلرغه قورال اوُله‌شدرگانلگی حقنده باب عالیگه خبر بیبه‌رگانلر.

آلبانیه عاصیلری قاراطاو تبعه‌لری ایله برگه برنیچه یرده ترکلرگه هجوم ایتکانلر ایکان، همه‌سنده مغلوب بولوب، کیری چیگنورگه مجبور بولغانلر. مصادمه وقتنده عاصیلردن بیك کوب کشی مقتول ومجروح بولغان.

ایران ـ ایراننڭ مالیه وزارتی اوچون، آمیریکه‌دن چاقرلغان مشاورلر کیلوب یتکانلر. ایران حکومتی عدالت وزارتی اوچون، مصردن بر نیچه مسلمان، داخلیه وزارتی اوچون، فرانسیه‌دن هم صاقچیلق اشلرن ترتیبکه صالور اوچون شۋیتساریه‌دن برنیچه معلم چاقرورغه قرار بیرگان.

ترکیه ـ ۲۶ نچی آپریلده ترکیه‌نڭ پارلامینتنده قدس شریف شهرنده بیت المقدس (مسجد عمر)ده واقع بولغان اوغرلق حقنده داخلیه وزیرینه یاصالغان زاپروس مذاکره‌گه قویلغان. داخلیه وزیری پارکیر اسملی اینگلیز تحت ریاستنده قدس شریفکه بارغان آثار عتیقه هیئتی اعضالرینڭ صاقچیلرغه آقچه بیروب، بیت المقدسکه کرگانلکلرن تصدیق ایتسه‌ده، اوغرلق بولغانلغی حقنده‌غی خبرلرنڭ بوتونله‌ی اوك درست بولماغانلغن اعلام قیلغان. پارلامینت بوطوغریده تفتیش یاصاتقاندن صوڭره ینه‌دن جواب بیرونی داخلیه وزیرندن طلب ایته‌رگه قرار بیرگان.

آۋستریه گازیته‌لرینه آلنغان تیلیگرامغه قاراغانده بوندن ایکی یل مقدم آنگلیه‌نڭ خارجیه وزیرینڭ ایبه‌شی مورلی‌نڭ قارداشی کاپیتان پارکیر بیت المقدس یاننده‌غی طاونی قازوتوب، ایسکی زماندن قالغان اثرلرنی ازله‌رگه ترکیه حکومتندن رخصت آلغان ایکان. برنیچه آی قازوتوب ماناشسه‌ده، اهمیتلی نرسه طابا آلماغان. نهایت اوتکان کوز اوزینڭ مهندسلری ایله کیلوب بیت المقدس‌نڭ صاقچیلری ایله امامینه آقچه بیرگان‌ده، مسجدنڭ ایچندن آستن قازتقان

هم آنده سلیمان ع.م. زماننده یاصالغان یاشرن یوللرنی کشف قیلغان. بعض شیلر نڭ سویله ولرینه قاراغانده هیئت اعضالری داود، سلیمان، ابراهیم هم الیاس پیغمبرلرنڭ تابوتلرن ماپارغه‌ده موفق بولغانلر ایمش. صوڭره پارکیر آنده طابقان نرسه‌لرن بر نیچه صاندق ایله یاراخودقه اوزاتقان هم اوزی ده قاچوب کیتکان. آندن صوڭ قدس شریف مسلمانلری آراسنده پارکیر سلیمان ع.م. نڭ تختنی ایله عبادتخانه‌سینڭ کچکنه آلتون ایشگن، داود ع. م. نڭ تاجی ایله قلچن هم باشقه آثار عتیقه‌لرنی اوغرلاب کیتدی، دیب سویلی باشلاغانلر.

بو اوغریلقنڭ حقیقتی تفتیش صوڭنده شاید معلوم بولور.

◈◈

آلبانیه‌ده ترک عسکرلری ۱۵ ساعت طوتاشدن صوغشقاندن صوڭره دیشیچ موقعن عاصیلر قولندن آلغانلر.

حبشستان - حبشستاننڭ شاهزاده‌لرندن لیجاسو رسمی صورتده پاشابولوب اعلان ایتلگان. تیزلکده تاج کییومراسمی اجرا ایتله‌چك ایکان. اوّلگی ایمپیراطوریتسه‌نڭ برادری راسؤلیه دولتکه خیانت قیلغانلغی اوچون، ئولم جزاسینه حکم ایتلگان.

فاس - بوکونلرده فرانسیه‌نڭ خارجیه وزیری کریوپی وزیرلر شوراسنده معروضه اوقوب، فاسده‌غی اشلرنڭ کوندن کون چووالا بارغانلغن اعلام قیلغان. آنڭ سویله وینه قاراغانده بو آراده فاسده‌غی عاصیلر ایله فرانسیه عسکرلری آراسنده بر نیچه ییرده مصادمه واقع بولغان. برکونی بربرلر فاس شهرینه هجوم ایتکانلر ایکان. فرانسوزلر طوبلر ایله آتوب، کیری چیگه‌رگه مجبور ایتکانلر. مولای حفیظ یاردمگه عسکر صوراب، فرانسیه‌غه مراجعت ایتکانلکدن، کریوپی فاسده‌غی عسکر باشلغی گینیرال موآنیه‌غه تیزه‌رك فاس شهرینه بارورغه قوشوب فرمان ییبه‌رگان.

فاسده طوروچی خلقلر عسکر کیتروروی سببلی هر ییرده فرانسیه‌غه عدم ممنونیتلرن اظهار قیلا باشلاغانلر.

ایسپانیه - ایسپانیه‌نڭ سابق باش وزیری مائورانڭ جانینه قصد ایتوده متهم بولغان پورا اسملی آدمنڭ اشی بو کونلرده بارسیلونا شهرینڭ محکمه‌سنده قارالغان. متهم حاکملر حضورنده اوزینڭ عیبن اقرار قیلغان. محکمه‌نڭ پروکوروری متهمنی ۱۸ یل کاطرغه‌ییبه‌رونی طلب قیلسه ده، عقلینڭ ضعیفلگی ثابت بولغانلقدن، محکمه پورانی ۳ یلغه حبسخانه‌گه یابارغه قرار بیرگان.

یاپونیه و قتای - یاپونیه‌ده کانتوراتحت ریاستنده‌گی وزیرلر کابینیتینڭ استعفا قیلاچغی گازیته‌مزده یازلغان ایدی. حاضرده سابق داخلیه وزیری خاراتحت ریاستنده ایکنچی کابینیت تأسیس ایتله‌چگی تیلیگراملرده کورندی. خارا باش وزیر بولغاچ، یاپونیه بله قتاینڭ دوستلانوا احتماللرن یازالر. اوشبو سببدن خارا باش وزیرلك لوازمن اوستینه آلغانچی قتاینڭ اینکاو، پیکین، شانخای گوآن، موکدین شهرلرن زیارت ایته‌رگه هم آندن کوریه آرقلی یاپونیه‌غه قایتورغه قرار بیرگان.

قتای - اقصای شرقده سیاحتده بولغان، دومانڭ سابق رئیسی گوچکوف پیکین شهرنده روسیه‌نڭ سفیری ایله برگه قتای ایمپیراطورینڭ نائبی حضورینه قبول ایتلگانلر.

◈◈

قتای حکومتینڭ مملکتی اچنده‌گی تیمر یوللرنی اوز قولینه آلووی حقنده لائحه توزی باشلاغانلغی روس گازیته‌لرنده کورندی.

آلبانیه فتنه‌لری - طورغود پاشانڭ خطابنامه‌سن اوقوغاچ، آرناودلرنڭ باشلقلری ترکیه حکومتینه اطاعت قیلوحقنده کیلشکان ایتسه‌لرده، اتفاقه کیله آلماغانلر. اوشبو سببدن طورغود پاشا ۲۰ ملڭ عسکری ایله برایکی کوندن صوڭ عاصیلر اوستینه هجوم ایته‌چگن اعلام قیلغان. بیك زور صوغش باشلارغه وقت یتکانلکدن، طورغود پاشا اشقودره ولایتن محاصره حالنده، دیب اعلان ایتکان.

داخلی خبرلر

بالقچیلر - بویل یاز صوڭغه قالوسببلی آستراخانده بالق طوتوده صوڭغه قالدی. بونڭ بالق ایله صاتو ایتوچیلرگه بایناق زیان ایتووی احتمال. چونکه طوتا باشلاو وقتینڭ صوڭغه قالووی ایله، طوتو مدتن صوزارغه ممکن توگل. نظام بوینچه ۵نچی مایدن صوڭ بالق طوتو ممنوع.

آستراخان گوبیرناسندن صایلانغان اوچ دیپوتات - لیبدف، باریبین هم پوپوف وزیرلر شوراسینڭ رئیسینه مراجعت ایتوب، عادتدن طش نظام ایله، بالق طوتو مدتن یا کادن ۱۰ کون آرتدرونی صوراغانلر دوما وصاؤیت آرقلی بو نظامنی اوتکاروب آلو ممکن بولماغانلقدن، عادتدن طش سببلرگه بناً ۸۷ نچی استاتیه‌نی قوللانونی اوتنگانلر.

خیوه‌ده اصلاحات - بوندن بر یل اوّل تختکه اوطرغان خیوه خانی سید اسفندیارتوره جنابلری خیوه‌ده تورلی اصلاحاتلر یاصارغه کرشکان.

بوندن صوڭ خان یانده خدمت ایتوچی منصبدارلرغه معاشلق مقداری تعیین ایتله‌چك. بومناسبت ایله جیبلا طورغان بعض آلملر بتره‌چك. هم مأمورلرگه یوموشلری توشکان کشیلردن هدیه آلو منع ایتله‌چك. ئه‌لیگه‌قدر روحانیلر هم مأمورلر بیر اوچون نالوك توله‌میلر ایدی. بوندن صوڭ همه بیرگه بر تیگز صالناچق. بونڭ آرقاسنده خزینه‌نڭ بایتاق داخودی آرتوب، شول آقچه‌غه مملکتده خیلی اصلاحات یاصارغه ممکن بولاچقدر.

یابق بنالرده صاتو ایتوچیلرگه مخصوص صالم یاصالاچق هم بازارده صاتو ایتوچیلردن آلناطورغان صالم ده ترتیبکه قویلاچقدر.

خزینه اشینه چاقرلغان اشچیلرگه بها تعیین ایتله‌چك، هم مأمورلرگه اوز اشلرن اشله‌تو اوچون «اوُمه» یاصاو منع ایتله‌چکدر. بونلردن باشقه ینه یوللر، کوپرلر یاصاو، پوچته وتیلیگراف وجودکه کیترو، شفاخانه‌لر، مکتبلر یاصاو شیکللی اصلاحاتلر یاصالاچقدر.

البته بواویلانغان اصلاحات خزینه‌نڭ داخودینه قاراب بولاچق. داخود آرتقان صاین تورلی اصلاحاتلر یاصالا باراچق. حاضرگه تورلی اصلاحاتلر اوچون یل صاین ۱۵۰ ملڭ صوم صرف قیلورغه قرار بیرلگان.

محکمه لردن - پیتربورغ آکروژنی صودنده کنه‌ز آگینسکی نڭ بیك کوب مالی حقنده یالغان وصیت یاصاوده عیبله‌نگان ۱۱ کشینڭ اشی قارالاباشلادی. متهملر آراسنده توب دۋورەن نسلندن بولغان ژونله‌روؤسکی لرده بار. شاهدلر ۱۹۹ کشیدن عبارت. اتهامناسی ده ۱۰۰۰ صفحه‌دن عبارت.

پروتیست - دولت دوماسینڭ دولتنی محافظه کامیسیه‌سی کروپینسکی نڭ یهودیلرنی عسکری خدمتدن چغارو حقنده‌غی فکرن قبول ایتکان ایدی. شونڭ اوچون مینسکی شهرنده‌گی یهودیلر دولت دوماسنده‌غی کادیتلرغه بو حقده بر نیچه یوز امضا ایله پروتیست ییبه‌رگانلر. ایشتلکینه کوره باشقه شهرده‌گی یهودیلرده پروتیست یاصیلر ایکان.

هواده اوچو آتناسی - پیتربورغده ۸نچی مایده هواده اوچو آتناسی باشلاناچق.

بونڭ اوچون ۳۷,۵۰۰ صوم پریز تعیین ایتلگان. پریزلرنڭ ایڭ کوبی - ۷ ملڭ صوم ایڭ بوغاری منگان کشیگه، ۵ ملڭ صوم ایڭ اوزاق بورگان کشیگه بیرله‌چکدر. آندن صوڭ تیز بورو، تیگز توشو، یوك توؤیب بورو وباشقه‌لر اوچون ده پریزلر تعیین اینلگان.

مسلمانلقه چقوچیلر حقنده - چیت دینلر اشن قاری طورغان دیپارتامینت موسکؤادوخاونی کانسیستوریه سندن اوشبو سوألرغه جواب صوراغان: ۱) پراؤصلاؤنیلرنی مسلمانلقه کوچرو اشنده مسلمان روحانیلرینڭ تأثیرلری نیدن عبارت، بو اشده سایوزلر، جمعیت خیریه وباشقه جمعیتلرنڭ قاتشلری یوقمی؟ ۲) بوڭا قارشی پراؤصلاؤنی روحانیلری نیندی چاره‌لر قوللانغانلر. ۳) اوزلری حقیقی مسلمان بولوب ده، پراؤصلاؤنی دیب حسابلاناطورغان کشیلرنڭ مسلمانلقه کوچولری مشاهده قیلنمادیمی؟

گازیته‌لرنڭ خبرلرینه قاراغانده، بو سوألرنڭ همه‌سینه جواب آلنغان.

تورلی خبرلر

یالتاده گولدشتیین اسملی بریهودی سوداگری آمیریکه‌ده اوز ینڭ برقرداشینڭ ۴۰ میلیون صوم میراث قالدرغانلغی حقنده خبر آلغاچ، آمیریکه‌گه کیتو نیتی ایله، فیدوسیه‌گه بارا طورغان برپاراخودقه اوطرغان ایکان. لکن ایکنچی کوننی حبس قیلنغان.

صاراتف اوکروگنده‌غی پوچته‌لرنی تفتیش اوچون صاریتسینگه کیننه‌دن مفتشلر کیلوب توشکانلر. پوچته‌لرده خیانتلر بولغان ایکان.

خیوه‌خانی هم بخارا امیری پیتربورغه کیلگانده بیك کوب هدیه‌لر آلوب کیله‌چکلر ایکان. هدیه‌لری آراسنده بیك نادر آتلرده بار دیب خبر ایته‌لر.

گاصودارستؤیننی صاؤیت اعضالرندن تریپف صاؤیتدن چغارغه صوراب بیرگان عریضه‌سی بوینچه، پادشاه حضرتلری طرفندن صاؤیتدن چغارلغان. بوکشی اصطالیپین‌گه قارشی کشیلردن ایدی.

کییفده اوترلگان یوشچینسکی نام مالای نڭ اشن تیکشرو اوچون عدلیه وزیری دیپارتامینتندن لەدف اسملی کشی ییبه‌رلگان.

طومسکیده ماکوشین اسمینه یاصالا طورغان عوام دارالفنونینڭ بناسی صالنا باشلانغان.

تیفلیسکه ۲۰۰ کشیدن عبارت آنگلیه، گیرمانیه وفرانسیه سیاحلری کیلگانلر. بونلر آراسنده باؤاریه پریزیدینتی هم برنیچه رەیخستاك دیپوتاتلری ده بار.

اشچیلری اش طاشلاغانلقدن، لیباؤاده‌لیباؤا-رومین تیمر یولینڭ طاوار استانسه‌سنده بر تورلی ده اش اشله‌نمی.

آستراخانده، ۋلادیمرفکه اصلابادا سنده طوروچی ۳۰ یاشلك بر خاتون بر یولی دورت بالا دنیاغه کیترگان. بالالرنڭ اوچسی قز، برسی ایر بالا. ایر بالا طوغاچ ده اولگان. قزلری بو کونگه قدر سلامت طورالر. برطبیبنڭ ئەیتووینه قاراغانده بوندی واقعه ۷۵۷ مڭگه برگنه طوغری کیله ایمش.

شمالی هندستانده نیپال کنه‌زلگینڭ حکمداری بوگیم لونذنده مسجد صالو اوچون ۷۶۰ ملڭ صوم تبرع ایتکان.

سینودنڭ اوبیر پروکاروری لوکیانف عریضه سی بوینچه خدمتدن چغارلوب، آنڭ اورنینه گاصودارستؤیننی صاؤیت اعضاسی صابلیر دیگان کشی تعیین ایتلگان.

فرانسوز شرکتی تیفلیس ایله ۋلادیکافکاز آراسنده آفتوموبیللر بورته باشلاغان.

یوك یورتو اوچون مخصوص آفتوموبیللر بار. بارژوم ایله آباستومان آراسنده‌ده آفتوموبیللر یوری.

آدیسده اوچ آیدن بیرلی چوما ایله آوروچیلر بولماغانلقدن شهر دوماسی، آدیسنی چومادن خوفسز دیب اعلام ایتونی حکومتدن صورارغه قرار بیرگان.

تیزدن روسیه‌نڭ زوراق شهر اداره‌لرن تفتیش باشلاناچقدر.

بو یل پادشاه حضرتلری ۱۹۰۴ هم ۱۹۰۶نچی یللغی زاپاصنی لرنی دورت آیناغه اوینغه چاقرورغه فرمان ایتکان.

گریبوییدف «نوؤیؤریمه» گازیته‌سنده، بویل دنیستر، دنیپر، شمالی دون، قرم هم کافکازنڭ شمال طرفنده قوریلق بولاچغن خبر ایته. اما ایدل، کاما، اوقاهم دون طرفلرنده قوریلق بولودن خوف یوق، بولسه بیك آز بولور-دی.

۱۹۱۱نچی یلده آلناچق یاش صالداتلرنڭ حسابی حقنده‌غی نظام لائحه‌سی دوما وصاوینده قبول ایتلگاندن صوڭ پادشاه حضرتلری طرفندن تصدیق ایتلدی. بو یل بتون روسیه‌دن ۴۵۵,۰۰۰ کشی عسکرلککه آلناچقدر.

برنچی دومانڭ آچلووینه ۲۷نچی آپریلده بیش یل طولو سببلی برنچی دوما اعضالرندن ۶۴ کشی مجلس یاصادیلر. برنچی دومانڭ پریزیدیوم اعضالرندن گریدیسکول رئیسلك ایتدی. برنچی دوما اعضالرندن وفات بولغانلرینڭ روحینه دعالر قیلندی. برنچی دوماطارالغاندن بیرلی ۲۳ دیپوتات اولگان ایکان.

قزان خبرلری

حفظ صحت کامیسیه سی - بوکونلرده حفظ صحت کامیسیه‌سینڭ مجلسی بولغان ایدی. مجلسده ایڭ اوّل بیشبالتاده یوغوشلی آورو ایله خسته‌لانوچیلر اوچون، شفاخانه آچو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلدی. شهر اداره‌سی باشده مذکور شفاخانه اوچون کیره‌ك بولاچق ۸۷ ملڭ صوم آقچه‌نی خزینه‌دن آلورغه امید ایتکان ایدی. یوغوشلی آورولرغه قارشی طورو اوچون تعیین ایتلگان آقچه‌نڭ فقط ییتمه‌گانگه فاتیرلر آلو، دوالر حاضرله‌و هم طبیبلر آرتدرو اوچون‌گنه بیرله‌چگی حقنده دوما اعضاسی لودنیف‌دن خبر آلنغانلقدن، حفظ صحت کامیسیه‌سی ۱۵-۲۰ کشیلك باراك آچو حقنده لائحه توزونی صناعت شعبه‌سینڭ مدیرینه طابشرورغه قرار بیردی. شهرنڭ اوز آقچه‌سی بولماغانلقدن، حاضرگه بیشبالتاده زور شفاخانه آچارغه ممکن بولمایاچق.

صوڭره خالیر باشلانغان زمانده حفظ صحت قاعده‌لرینه رعایه ایتونی تیکشروب طورو اوچون، هرچاست اوچون صایلانغان پوپیچیتللر حقنده مذاکره بولدی. اوشبو پوپیچیتللرنڭ کوبسی استعفا ایتکان وبعضلری اوستلرینه آلنغان اشلرن تییشلیچه اجرا ایتمه‌گان ایدیلر. مجلسده پوپیچیتل صایلاو اشلرن ترتیبکه صالو مسئله‌سن توزەر اوچون، اوچ کشیدن عبارت بر هیئت صایلاندی.

سانیتارنی ژراچلق لوازمینه صایلانغان طبیب میفودییف شهر طرفندن تعیین قیلنغان ۱۲۰۰ ملڭ صوم معاشلقنی آزسنوب، آرتدرورغه صوراغان ایکان. کامیسیه آنڭ اوتنچن رد ایته‌رگه، اگرده طوراسی کیلمه‌سه، اورنینه ایکنچی طبیب صایلاب قویارغه قرار بیردی.

شهر نجاساتن یبر آستندن ییبه‌رو اوچون، کانالیزاتسیه یاصاو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلغان وقتده شهر رئیسی بیکیتف خالیرغه قارشی طورو حقنده بولغان اسیەزدنڭ همه شهرلرده یورط خوجه‌لرینڭ اشتراکلری ایله کانالیزاتسیه یاصاو حقنده اجتهاد ایته‌رگه قرار بیرگانلگن اعلام قیلدی. بوطوغریده دولت دوماسینه قانون لائحه‌سی تقدیم ایتله‌چك ایکان. کامیسیه بوحقده نظام چقغانچی کانالیزاتسیه یاصاو مسئله‌سن آچق کوینچه قالدروب طورونی معقول کوردی.

پالینسه‌یسکیلر اوچون کازارملر صالو مسئله‌سی ده شهر رئیسینڭ پالیتسه مصارفن خزینه‌نڭ بوتونله‌ی اوز حسابینه آلناچغن اعلام قیلغاندن صوڭره آچق کوینچه قالدرلدی.

بولاق پلغاسی حقنده - قابان کولی بوینده‌غی اورامده طوروچیلرنڭ برسی بولاق پلغاسنده‌غی نجس صولرنڭ قابان کولینه کروودن وشول سببدن قابان کولی صوون استعمال ایتکان کشیلرنڭ یوغوشلی مرضلر ایله مبتلا بولولرندن شکایت ایتوب، شهر اداره‌سینه مراجعت ایتکان ایکان. شهر اداره‌سی بوحقده حفظ صحت کامیسیه‌سی آرقلی تفتیش یاصاتورغه قرار بیرگان.

موسکوا - قزان تیمر یولی جمعیتی - بوکونلرده موسکؤا شهرنده موسکؤا - قزان تیمر یولی جمعیتی اعضالرینڭ عمومی جییلشلری بولغان ایکان. جمعیت تیمر یول اداره‌سینڭ کیله‌چکده اشله‌رگه فرض قیلغان پلانلرن تصدیق ایتکان. زویه قالاسی یانینه ایدل آرقلی کوپر صالو اوچون، ۷ میلیون یارم صوم آقچه تعیین قیلغان. اوشبو کوپرنی «ایمپیراطورسکی» دیب آتارغه پادشاه حضرتلری طرفندن مساعده بولغانلغی اعلام ایتلگان ایکان. مجلسده بونڭ اوچون، یوللر وزارتی آرقلی پادشاه حضرتلرینه اظهار صداقت قیلورغه قرار بیرگانلر. موسکؤاده ژاکرال هم چاخونکه ایله آوروچی تیمریول خدمتکارلرینه شفاخانه صالو اوچون، ۴ میلیون یارم آقچه تعیین ایتلگان. جمعیت قزان-ییکاتیرینبورغ تیمریولن صالو حقنده حکومت ایله برگه اش قیلورغه اداره‌گه وکالت بیرگان.

مذکور جمعیت اوتکان یل اچنده تیمر یولدن ۱۴ میلیون صوم فائده ایتکان ایکان. مجلس موسکؤانڭ هواده اؤچوچیلر جمعیتینه ۸ ملڭ صوم هم تیمر یولده اشله‌وچیلرنڭ اوقی طورغان بالالرینه عمومی فاتیر صالو اوچون، ۱۵ ملڭ صوم آقچه بیرورگه رضالق کورسه‌تکانلر.

هوا - گازیته‌مزنڭ قش کوننده چققان نومیرلرینڭ برسنده علم هوا علماسندن دیمچینسکی نڭ جای هواسی حقنده آلدن بیرگان خبرلری یازلغان ایدی. دیمچینسکی اوزینڭ تجربه‌لری بوینچه مای آیینڭ باشنده هوانڭ بیك صالقن بولاچغن هم روسیه‌نڭ بعض ییرلرنده قار یاواچغن اعلام ایتکان ایدی. آنڭ سوزلری طوغری کیلدی. ۳ و ۴نچی مایده قزان‌ده صالقنچه یاغمور ایله قاتش قارده یاوب کیتدی. هوا بیك صووقلاندی. صالقن هوانڭ ایگنلر اوچون، ضررلی بولاچغندن خوف ایته‌لر.

اوغریلق - زیلونی‌دول استانسه‌سنده قزان‌دن پویزدغه اوطوروب کیتکان بر مسلمان سوداگرنڭ ۳,۹۰۰ صوم آقچه‌سی ایله صومکه‌سینڭ اوغرلانغانلغی حقنده یاشرن پالیتسه اداره‌سینه خبر آلندی.

کانسیرت.

ایرته‌گه کیچ ساعت ۹ دن باشلاب ناؤی کلوب زالنده کامل مطیعی جنابلری ایکنچی وایڭ صوڭغی مرتبه کانسیرت بیره‌چکلر.

میت - ایرته‌گی ساعت ۴ لرده کیچکی قاراولچی پاؤلوف ژاراکسین زاؤدینڭ آرتنده قابان کولینه باتقان ۲۸-۳۰ یاشلر چاماسنده بر کشینڭ گاوده‌سن کوروب، پالیتسه‌گه اعلام قیلغان ایکان. میتنی چغاروب، تشریح خانه‌گه ییبه‌رگانلر.

صامالیوت شرکتی - ایدلده پاراخودلر یورته طورغان «صامالیوت شرکتی» نڭ اوتکان‌سنه یولچیلر یورتودن هم ماللر طاشودن ۳,۲۹۸,۰۷۲ صوم داردانی بولغان ایکان. مصارفلرینه طوتلغاندن صوڭره اوشبو آقچه‌نڭ ۷۹۷,۱۴۲ صومی فائده یاغینه قالغان.

قزاندن وکیللر.

اوفاغه مفتی طوبینه قزاندن وکیل بولوب بارورغه صادق ایمانقولی، ملا صفی‌الله عبیداللین، ملا کشاف ترجمانی، احمدجان سیداشف وهادی مقصودی صایلاندیلر.

لیتۋا مسلمانلری

«یولدز»نڭ ٦٦٥ نچی نومیرنده لیتۋا مسلمانلری حقنده بر آز معلوماتلر بیرلگان ایدی. «ناۋوی ۋریمیه» گازیته سینڭ ١٢٦١٢ نچی نومیرنده «م» امضالی بر افندی اوشبو توبه‌نده‌گی تفصیلاتنی بیره. لیتۋا مسلمانلری حقنده تاریخ جهتندن اهمیتی بولغان بو تفصیلاتنی اوشبو اورنده یازوب کیتونی موافق کوردك.

تاتارلر لیتۋا کنه‌زلیگینه اوّل باشلاب ١٣٨٠ نچی یلده لیتۋا کنه‌زی ۋیتوۋت نڭ دعوتی بوینچه، روس، پولشه یاتۋیک گرانیتسه‌لرن صاقلاو اوچون قرق ملڭ کشیدن عبارت زور بر عسکر بولوب کیلگانلر. بونلر نسل جهتندن نوغایلردر. بونلر پلیا، مینسکی هم گرودنا گوبیرنالرینه آیرلوب یرلشوب اوطردیلر. بونلرغه اوزلرینه مخصوص استافکه‌لری بار ایدی. بونلرنڭ ظیفه‌لری گرانیتسه‌لرنی دشمانلرنڭ هجومندن صاقلاو هم کنه‌ز طلب قیلغان تقدیرده ١٠-١٢ بولك مقدارنده آتلی عسکر حاضرله‌ب بیرو ایدی. بونلر کیلوب بیرله‌شو ایله کنه‌ز ۋیتوۋتنڭ امیدلرن وجودکه چغاردیلر. بونلر گریونۋالد صوغشلرنده اوزلرینڭ جیتزلکلری ایله نیمسلرگه قارشی بیك زور بهادرلکلر کورسه‌تدیلر. بونلرنڭ باشلقلرندن طوغان میرزا اسملی کشی ماگیسترنڭ اوزینڭ موینینه آرقان صالوب طوتوب آلدی. شولوق تاتارلر لیتۋاده‌غی وحشی ومجوسی یاتۋیگ نسلن تمام دنیادن یوغالتدیلر هم بونلرنڭ هجوملرندن کنه‌زلکنی منگوگه قوتقاردیلر. گرودنا گوبیرناسی بیلسکی اویه‌زنده بوگ صووی بوینده بر قورغاننڭ اثرلری حاضرده‌ده بار. بو اورننی مملی خلق «پاگانی» دیب یوریلر. بو قورغان یاتۋیگلر ایله صوغشده اولگان تاتارلر هم یاتۋیکلرنڭ قبیلریدر. شولوق تاتارلر روسیه ایله صوغشلرده حتی اوزلری ایله نسلدش قریمه تاتارلری ایله صوغشده‌ده ۋیتوۋتکه بیك زور یاردملر بیردیلر. اوزلرینڭ طرشلق هم صداقتلری ایله بونلر اوزلرینه زور احترام هم محبت قازاندیلر صوگره اوزلرینڭ عادت‌لری طوتلوب، لیترغه جینالا باشلاغاچ ۋیتوۋت آنلردن لیتۋاده قالولرن اوتندی. نوغایلر کوچوب کیلگان زمانلرنده بیك جیگگل گنه کیلگانلر، اوزلری ایله عائله‌لرنده آلوب کیلمه‌گانلر ایدی. ۋیتوۋت آنلرغه لیتۋا قزلرینه اویله‌نورگه رخصت بیردی هم آنلردن طوغان بالالرنڭ مسلمانغه حساب ایدله‌چکلرینه رضالق کورسه‌تدی لکن آنلرنڭ فامیلیه‌لری آنالرینڭ اسمنده یورتله باشلادی.

بونده قالغان تاتارلرغه مملی اداره‌لر بیرلوب، آنلرغه بیرلر بولنوب بیرلدی هم آنلرنڭ هر قایوسینه دۋوره‌نلك بیرلدی. بونلردن برقسمی استیپکه قایتوب کیتوب، یگرمی ملڭ مقداری لیتۋاده بیرله‌شوب قالدیلر. بونلر طرفندن یاصالغان پولکلر اوّلده تاتار پولگی اسمنده یورتله ایدی لکن بونلر اوزلرینه «اوغلان» اسمی بیرگانلکدن صوڭندن «اولانسکی» پولك اسمنده یورتله باشلادی.

١٥٠٥ نچی یلده لیتۋا تاتارلرینڭ مقداری آرتدی. قریمده اسیر آلنغان تاتارلرنی بونلرغه کیتروب قوشدیلر. لکن بونلرنی قوللر حساب ایدوب ایمینیه‌لرگه طاراتدیلر. صوڭندن بونلرده باشقه‌لر ایله بر درجه‌ده حساب ایدله باشلادیلر.

اون یدنچی عصرنڭ آخرلرینه قدر بوتاتارلر اوزلرینڭ مملی اداره‌لرن، تل وعادتلرن صاقلاب کیلدیلر، لکن بونلر کچك فرقه‌لرگه بولنوب اوطرغانلقدن هم بیلاروسلر ایله یاخشی مناسبتلرده بولوب آنلر ایله دائم آرالاشوب طوردقلرندن آنلر ایله قاتشوب کیتوب آقرنلاب تللرن اونتوب بتردیلر. بیلاروسلرنڭ مدنیت وعادتلرن قبول ایتوب اوز اختیارلری ایله مملی اداره‌لرن طاشلادیلر. حاضرگی کونده بونلر فقط اون ملڭ مقدارنده‌غنه قالدیلر. یل صاین تاتارلرنڭ عددلری کیمی بارا. اوزاقغه بارماس، بونلر باشقه خلقغه تمام قوشلوب بته‌رلر. بونڭ ایڭ زور سببی آنلرنڭ هر یستیانلر ایله اویله‌نولریدر. بوتاتارلرنڭ اکثری پادشاهلق خدمتنده بیگره‌ك عسکرلکده خدمت اینه‌لر. قالغانلری ایگنچیلك ایله کون کوره‌لر. لیتۋا مسلمانلرینڭ قسقه‌چه تاریخی شوندن عبارتدر.

اداره‌گه مکتوب

محترم محرر افندی!

اوشبو اعلانامه‌نی عزته‌گزه یازوگزی اوتنم‌ن. قزان گوبیرناسی ماماداش اویه‌زی بلش ۋولوصی الوغ تیلاچی قریه‌سینڭ بی‌موقعه محمدذاکر قریه‌نڭ زوجی شولوق تیلاچی قریه‌سی کشاف الدین شیخ الدین اوغلی اوچ سنه اولدی بر مکتوب آزون‌تیجه‌یبرگانی یوق هیلیه بوبلا قالب دنیاغه کیلدی اوچ یاشنده نفقه‌دین عاجزلر. محمدذاکر اتکاسی فقیر اولدغندین تربیه قیلا آلمیدور کشاف الدین اتکاسی ٧٠ یاشندین زیاده تربیه قیلوچی بالاسی یوق ١٩١١ نچی یل اییول ١٠ ینه قدر بنم حضورمه کیلماز ایسه آرالرنده‌غی دعوانی تفتیش قیلوغه دوخاونی صابرانیه طرفندن مأمور اولدغمدن مذکور صابرانیه‌نڭ ١٩١١ نچی یل ٢٥ نچی مارطده ٢٠١٠ نچی نومیر اوزرنده کوندورگان فرمانی بوینچه آرالارنده اولغان نکاحلرنی فسخ ایده‌چکمن چونکه کشاف الدین‌نی شول طاشلاب کیتکاندین بیرلی اطراف شتاغه خبرلر یبروب خبر آلغانمز یوق.

الوغ تیلاچیده امام کشاف الدین ملا عبدالجبار اوغلی رحمانقلی.

١٩١١ نچی سنه، ١٥ نچی آپریلده

تورلی سوزلر.

آنگلیه‌ده مسلمان جمعیتی.

لوندون شهرنده ١٨٨٦ نچی یلدن بیرلی دوام ایتوب کیله طورغان بر مسلمان جمعیتی بار. جمعیتنڭ مقصودی میسیونیرلرنڭ تعرضلرندن هم یاۋروپا عالملرینڭ اورنسز هجوملرندن اسلامنی حمایه ایتدر. جمعیتنی باشلاب تأسیس ایتوچیلر هندستاندن کیلگان مسلمان استودینتلر ایدی. صوڭندن ایرانلی، ترکیه‌لی استودینتلر ایله مصردن کیلگان عرب استودینتلری اشتراك ایتدیلر. حاضرگی کونده بوجمعیت اسلام حقنده خیر خواهانه یازغان یاۋروپا عالملرینڭ اثرلرن باصدروب نشر اینه باشلاغان.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی

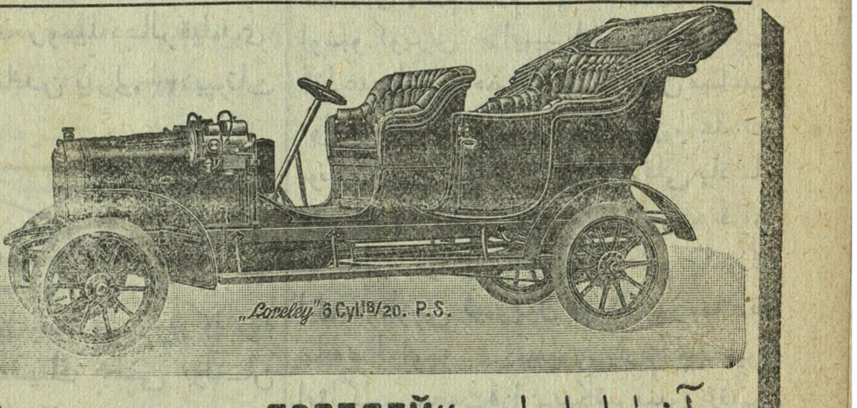

Автомобили „ЛОРЕЛЕЙ" آفتامابیللر

هر تورلی یابق آچق فاصونده

برنچی درجه‌ده طاوشسز

برنچی درجه‌ده طازا

راصخوتی بیك ایکانوملی

قزان، صمار، اورنبورغ هم اوفا غوبیرنالرینه صاتار اوچون پریدستاۋیتللری:

طارغاوی دوم برادران کریموفلر قزانده بهالرینی هم پریسکورانتنی صوراتگز.

آدریس: **Казань Бр. Каримовымъ**

«یگرمی برنچی عصرنڭ عجائبی»

هر بر مشهور کتابچیلرده فقط ١٦ تیین برابرینه صاتلادر. طوغری یولدز اداره‌سندن صوراتورغه ممکن.

بانکه

روس، مسلمان، فابریکانت، زاۋودچیك، گاستینیتسه واوزگه اورنلرغه طارالاچق «سوداگر» کالیندارینه هر مسلمان سوداگرلرینڭ آدریسلری بوش باصلورمونڭ اوچون آنکریتکه‌ده آدریسنی هم نی ایله سودا قیلدغنی بزگه حاضردن بلدرمك تیوش. آدریسلرنی جیوب یازوب یبه‌رو چیلرگه «سوداگر» کالیندارینڭ پاچوتنی نسخه‌سی بوش یبه‌رلور. «سوداگر» اداره‌سی: روسیه وزاگرانیتسه فیرمه‌لری وماللری حقنده جوابقه ٧ تینلك مارکه یبه‌روچیلرگه بوش جواب یازا شولایوق بازار ومال بهالرین واوزگه سوداغه تعلقلی خبرلرنی تیز وبوش ادا ایته‌در.

آدریس: Казань. шагидуллину. № 1.

آکوشیرکه ماساسازیستکه هم چچك صالوچی چیتکه کیتکان بیرندن قایتوب آورولرنی قبول ایته باشلادی. بلغارده ٢٦ نچی نومیرده.

شرقی قازلق کارخانه‌سی

Восточная колбасная

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ٥٠ تورلیلاب قازلق، کالباصا، باصدرما پشکان ویشه‌گان کاپچونی قازلقلار یاۋروپا اصولنده حاضرله نمکده‌در. بیك چیستا ویك اهمیت بیرلوب حفظ صحتکه موافق روشده حاضرله ندگنده آلوچیلرمزنڭ ممنون بولونده شبهه ایتمیمز. کارخانه‌مزده هر تورلی زاکازلر قبول ایته‌مز هم چندن صوراوچیلارغه صومینه ٢٥ تین زاداتکه یبه‌گانلرگه نالوژقیلوب‌ده یباره‌در. ته‌گان کشلرگه پریسکورانت بوش یباره‌در. شعبه‌سی: اوسیه‌ده‌ۋولژسکی هم صامالیوت پریستلری آراسنده.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

مسلمانچه یاخشی بله طورغان هم کوب یللر تجربه کورگان اوچیتل، روس تلندن درسلر بیره. بولاق بوینده «بیان‌الحق» اداره‌سی اوستنده ١١ نچی نومیر فاتیرده ماکسیم آرخیپوۋیچ استیپانوف

پچه‌ن بازارنده آپانایفلر یورطنده صلاح‌الدین مقصودی دکاننده کون ماللری هم آیاق کیملری آرزان بها ایله صاتلمقده.

ТОВАРИЩЕСТВО

БРОКАРЪ и К°.

بروقار وقامپانیه‌سینڭ شرکتی محترم مشتریلره تقدیم ایدییور

گول اوده قولونی

«دیونی لاندش»

«ناسلاژدینیه»

«استه‌للا»

«اولیبقا»

«شانته کله‌ر»

قزانڭ بازار بهالری:

٤ نچی مای‌ده

	صوم	تیین
بالقی یال، قویرق ایه	٧	—
قوری صغر یوطی	١٦٠	—
چی صغر یوطی	٥	٥٠
قوری باشماق یوطی	١٥	—
ویتکه یاباغه	٣	٨٠
آیوبکه قوری یوطی	٢٧	—
چی آیوبکه یوطی	—	—
بالوی قوری یوطی	١٩	—
بالوی چی یوطی	—	—
صارق تکه‌سی	—	٧٥
ایری صارق روسکی	١	—
چیرکاسسکی صارق	١	٢٠
سکیه		٨٠
جال قوری یوطی	١١	—
قل قوری یوطی	٢٢ -	٢٤
بورصق	١	٣٠
بقار	٢	—
موتی مای	٣	—
آق کوهن		—
بوری	٥	—
صاف مای یوطی	٦	٨٠
چی مای یوطی	٣	٨٠
آرش اونی		٧٠
بوبلنی صولی	—	٤٨
امیرکانسکی صولی	—	٥٢
صارق ایتی یوطی	٤	٨٠
قوی مای یوطی	٨	٢٠
شیکر یوطی	٥	٣٠
آق ماق	٤٤	—
سیری ماق	٤٠	—
قازیونی ایری	٨	—
قاز یونی واق قاوریسز	١٢	—
قه‌مکی	١٧	٥٠

خانملر دقتینه مخصوص! تقدیم قیلنه‌در

کولملك لك ایڭ صوڭغی مودنی جون ماتیریه‌لر

یعنی هر تورلی یاڭا چققان یاخشی توسلرده هم بیك کوب توردە

قزانده عین‌الدین مؤمنف مغازیننده

پرالومنی اورامده اوز یورطنده تیلیفون نومری: ٨٢٧

سودامزنڭ باشلانووی ١٨٦٨ سنه‌ده تیلیفون نومری ٧٧١.

عین‌الدین ثابتف

گلاونی اسکلادمز قزانده تیخۋینسکی اورامده اوز یورطمزده.

آتدیلینیه‌مز

پچه‌ن بازارنده مسجد آستنده

یارمینکه‌لرده:

مکاریه‌ده مسجد قارشوسنده اوزکیتمزده ١٢ نچی و ١٤ نچی نومرلرده. اربیده‌گاستینی ره‌تده. بوگلمه، مینزه‌له، بری، اوفی، استرلی طاماق، بله‌بی، سمبر، جالی وغیرلرده.

آدریس: Казань, Главный Складъ Гайнутдину Сабитову.

بیرمه‌مز ١٩٠٩ سنه قزان ۋیستافکه‌سنده زور آلطون مدال آلدی.

مغازینلرمزده هر وقت آرزان بها ایله صاتلمقده‌در:

پن کنیتیل هم یفه‌ك ایله چیگلب اشلنگان اعلا طاقیه هر تورلی کله پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجیلی کله پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بیورگه زاکاز قبول ایله‌مز.

صومینه ٢٥ تین زاداتکه یبه‌رگان مشتریلرمزگه هرطرفقه پوچته هم کانطورلر ایله نالوژنی پلاتیوژ قیلوب هیچ توقفسز یبه‌ره‌مز.

اورن ازلی!

مسلمان چیرکاس. روسچه یاخشی بله کانتورشیقلقعه یاکه پریکاشچیکلککه آدریس اداره‌ده.

اورن کیره‌ك!

رسمی بوخغالتیریه کورصلرن تمام قیلغان روسچه ومسلمانچه یاخشی بلوچی تاتار یکتی اورن ازلی. آدریس اداره‌ده.

ماگنیتیزور ف. سیتنیکوف قزانغه قایتدی.

همه نومیرلر ماسلننی کراسکه ایله بویالغان؛ الکتریق ایله یاقتریله؛ پار ایله جلتوله. جماعتلری ایله کیلوچی مسلمانلرغه آیرم شیرمه‌لی نومیرلر؛ خاتونلر ایرلر ایچون آیرم جلی بدر فلر حاضرلنمشدر نومیرده پوچته تیلیغراف وباشقه یومشلر ایچون خدمتکارلر؛ اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ایکی زورزالده؛ هروقت مسلمان؛ روس وترکیه غزیته وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچیلر اداره‌سنده بولوب هروقت حفظ صحت‌که موافق طعاملر حاضرله‌نه. بوفیتده هر تورلی منیرالنی صوو قواصلر باردر. نومیرلر ٥٠ تیندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آیلقلاب کیلشو ایله. مال آلوب کیلوچیلرگه اصقلادلر حاضردر. تیلیفون نومری ٧٤٨ حرمتلو مشتریلرمزنڭ قوۀ روحیه‌لرینی اویغاتو وقوۀ سمعیه‌لرینی خوشلاندرور اوچون خصوصی صورتده حاضرلنگان اویون ماشیناسی زالنی تزیین ایته‌در.

موزیکالنی ماستیر علاج‌الدین عین‌الدین اوغلی سیفوللین قزانده

یاڭا اختراع

قول ایله اوینی طورغان پیانینو میلادیك اوچون میخانیزم اختراع قیلدم. بو میخانیزمنی هر بر قول ایله اوینی طورغان پیانینو میلادیکلوغه قویارغه ممکن. بو خانیزم ٥ مینوت قدر وقت اچنده ٩ میتر اوزونلقنده‌غی نوتالرنی اویناب چغا آلادر. میخانیزمنڭ یاخشیلغی اوچون ١٩٠٩ نچی یل قزان ۋیستافکه‌سنده زور کوش مدال آلدی.

میخانیزمنڭ بهاسی بر تورلیسی ٣٠ صوم، اعلادرجه‌ده‌گیسی ٣٥ صوم. آدریس:

Казань, Евангсл ул., д. Исхака Мавликеева. Музыкальному маст. Гилязетдину Гайнутдиновичу Сайфуллину.

Восточные номера. شرق مسافرخانه‌سی.

قزانڭ پچه بازارنده برنچی درجه‌ده تمیز ومزین شرق مسافرخانه‌سی پوچته، تیلیگراف وبانکه‌لرگه یاقن اورنده طراموای یولی بوینده‌در. طهارة خانه‌سی جلی، ایرلر وخاتونلر اوچون آیرمدر. آشلری مسلمان پۋار اداره‌سنده حفظ صحتکه موافق روشده حاضرله‌نه‌در. بوفیتنده مینرالنی طاتلی صولر صاتلادر. زالنده تورلی مسلمان کویلری اوینالوب طورادر. ایشك آلدنده مال‌لر قویار اوچون اسکلادلری باردر. یوموش اوچون خادم وخادمه‌لر حاضردر. نومر بهالری ٥٠ تییندن باشلاب ٢ صوم ٥٠ تیینگه قدردر. تیلیفونی ١٠١٣ نچی نومرلیدر.

Редакторъ-Издатель Ахметъ Низамовичъ Максудовъ مطبعهٔ کریمیه قزان. Казань Электро-Лито Типографія и Словолитня Т.Д. „Бр. Каримовыхъ."